

Інформаційно-бібліотечний супровід освіти та науки
(з досвіду роботи бібліотекаря Маловисторопського коледжу
імені П.С.Рибалка Сумського національного аграрного університету)

Галкіна Тетяна Миколаївна, бібліотекар коледжу
Маловисторопського коледжу імені П.С.Рибалка Сумського національного аграрного
університету)

«Бібліотека – дзеркало і джерело духовної культури». Доповнюючи слова В.О.Сухомлинського, можна з упевненістю сказати, що сучасна бібліотека коледжу – це визначний осередок спілкування й виховання – справжній коледжанський інформаційний центр, який навчає студентів та викладачів адаптуватися в насиченому інформаційному світі, і ставить собі за мету:

- забезпечити вільний і демократичний доступ до інформації;
- навчити користуватися інформацією з традиційних (друкованих) і нетрадиційних (автоматизованих) носіїв;
- допомогти усвідомити значення інформації для особистого розвитку.

Основне завдання бібліотеки – бібліотечно-інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу шляхом повного, якісного та оперативного обслуговування всіх категорій користувачів бібліотеки і сприяти вихованню гармонійної, морально-досконалої особистості, свідомої свого громадянського обов'язку.

На бібліотеку покладено важливе завдання – забезпечити інформаційний супровід освітньої діяльності навчального закладу, навчати студентів учитися із захопленням, використовувати свій час раціонально, сформувати відповідальне ставлення до набуття знань та стійку потребу до навичок самоосвіти, вміння застосувати набуті знання в життєвій діяльності.

Бібліотека коледжу являється одним із основних комунікативних каналів, які забезпечують зберігання і використання величезних інформаційних ресурсів. Вона сьогодні повинна стати інформаційною базою освітнього закладу – інформаційним освітнім центром, який забезпечує доступ та формує вміння орієнтуватися в інформаційному просторі, в світових, національних наукових і освітніх ресурсах.

Бібліотека спрямовує свої зусилля на допомогу педагогічному колективу коледжу в здійсненні навчального процесу, донесення до студентів ґрунтовних знань з навчальних дисциплін та формуванні практичних навичок.

Витоки славетної історії бібліотеки починаються з квітня 1929 року, з моменту створення сільськогосподарського навчального закладу.

На кожному етапі розвитку бібліотека змінювалася і удосконалювалася її робота. Із невеликої книгозбірні вона поступово перетворювалася у структурний підрозділ коледжу з багатогалузевим книжковим фондом.

За 88 років існування бібліотеки коледжу вона стала для студентів, викладачів та жителів села інформаційним та навчальним центром, який разом з колективом педагогів виконує нелегке завдання підготовки висококваліфікованих фахівців, виховання студентської молоді, задоволення інформаційних потреб інших користувачів.

Повноцінна матеріально-технічна база – один із факторів успішної діяльності бібліотеки. Від наявності необхідних умов для зберігання видань, оснащення необхідними технічними і електронними засобами, комфортних місць в читальних залах, можливості виходу в локальну мережу та Інтернет залежить рівень роботи бібліотеки.

Якісний книжковий фонд – запорука популярності бібліотеки серед користувачів.

Бібліотека нашого коледжу має достатньо великий книжковий фонд (94 тисячі примірників), який розміщений в окремому приміщенні. За змістом фонд бібліотеки Маловисторопського коледжу залишається універсальним і складається з різногалузевої літератури: художньої, природничо-наукової, суспільно-політичної, мистецтвознавства, фізичної культури і спорту, мовознавства та літературознавства, а також значної кількості довідкової (це словники, довідники, енциклопедії і бібліографічні покажчики). Крім названих джерел до складу книжкового фонду входять шкільні підручники, посібники, а також підручники для вищих навчальних закладів.

Цінні та рідкісні видання зберігаються в окремій кімнаті, в якій знаходяться сейфи для найбільш цінних видань. Це, наприклад, енциклопедичні словники Брокгауза. Серед інших видань – твори Гоголя, Лермонтова, Короленка та інших письменників і поетів, а також роботи вчених: Мічуріна, Тімірязєва, Дарвіна, Лісіцина, багато різних визначників, довідників. Всі ці твори друку зафіксовані в картотеці «Цінні та рідкісні видання» на паперових та електронних носіях.

Передплата періодичних видань на сучасному етапі є одною з найважливіших ділянок діяльності бібліотеки, саме тому цьому питанню приділяється особлива увага. З цією метою детально вивчається каталог періодичних видань України та враховуються усі напрямки педагогічної діяльності коледжу, інформаційні і професійні потреби викладачів, студентів, а також інших працівників коледжу.

В бібліотеці коледжу зареєстровано 1740 користувачів.

Середня відвідуваність бібліотеки щодня становить 190 користувачів.

Аналіз книговидач показав, що найбільшим попитом користується література з мовознавства та літературознавства, природнича література, художні твори та довідкова література. У бібліотеці активно використовуються енциклопедії, довідники, словники, бібліографічні посібники, мережа Інтернет. Наявність доступу до мережі Інтернет значно підвищує рівень бібліотечно-інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу.

Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки коледжу складається із каталогів і картотек.

Каталоги :

алфавітний;

систематичний;

електронний каталог на основі програми «Ірбіс-64» .

Крім обов'язкових, алфавітного і систематичного каталогів, важливою частиною ДБА є картотеки, що доповнюють каталоги, розкривають фонд за такими аспектами, які в каталогах представлені не в повному обсязі.

Картотеки:

систематична картотека газетно-журнальних статей;

краєзнавча картотека;

тематична картотека.

Сучасна освітня ситуація в суспільстві вимагає оновлення багатьох сторін педагогічної діяльності, обумовлює необхідність впровадження інноваційних технологій, активних форм і методів навчання.

У плані формування сучасного інформаційного середовища в нашому суспільстві відбуваються революційні зміни.

Комп'ютерна техніка у нашій бібліотеці полегшує розумову працю, прискорює процес отримання і опрацювання інформації, швидкому пошуку літератури, оперативному аналізу книгозабезпеченості.

Ми і наші користувачі глибоко пересвідчилися, що електронні носії інформації за своїми властивостями (довговічністю, надійністю збереження) мають багато переваг над іншими матеріальними носіями, що відкриває достатньо широкі перспективи для роботи. В бібліотеці коледжу працює відокремлений сектор електронної інформації.

Тут зосереджено дев'ять комп'ютерних робочих місць на базі процесорів Intel Celeron.

Для перенесення інформації з паперових носіїв на електронні є сканер, а для зворотної операції – принтер.

Всі комп'ютери підключені до швидкісної мережі Internet.

Сучасній бібліотеці недостатньо мати інформацію, потрібно організувати доступ до неї в зручній для користувача формі. У бібліотеку прийшло нове покоління користувачів, добре обізнаних з комп'ютерною технікою, роботою в Інтернеті. Тому роль бібліотекаря як консультанта, інформаційного посередника між користувачем і різноманітними базами даних набула особливого значення.

Мережа Інтернет дає змогу всім бажаючим (студентам денної та заочної форми навчання, викладачам, працівникам коледжу) знайти потрібну інформацію не тільки для роботи, а також і для проведення дозвілля, адже через Інтернет стає доступною величезна кількість літературних джерел: від художньої до офіційно-наукової літератури.

Фонд електронних версій підручників нашої бібліотеки містить понад 4030 назв підручників, що забезпечують виконання навчальних програм.

Інформаційна база бібліотеки містить електронні версії лекцій, розроблених нашими викладачами із усіх дисциплін, які вивчаються у коледжі.

В секторі електронної інформації наявні диски з навально-методичними комплексами з усіх навчальних дисциплін за спеціальностями :

201 «Агрономія»

211 «Ветеринарна медицина»

204 «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва».

Всі надбання на електронних носіях систематизовані та каталогізовані в секторі електронної інформації, де сконцентровано на електронних носіях підручників, посібників в об'єм і понад 50 Гб пам'яті. Працюючи в пошуку нових прийомів зацікавленості студентів до роботи із підручником, в секторі електронної інформації бібліотеки обладнано п'ять робочих місць з електронною

читалкою книг. Тепер ті, хто не хоче або не любить читати очима - одягає навушники і слухає необхідний текст.

Спільною працею програміста коледжу і бібліотеки була продовжена робота з використання електронного каталогу, пошукової системи, та сайту «Бібліотека» (www.agrocollege.sumy.ua).

Слід зазначити, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій практично охоплює і паралельно відображає всі напрями діяльності бібліотеки, оскільки інформація про всю роботу подається на сайт «Бібліотека».

Вся масова робота бібліотеки проходить в читальній залі бібліотеки, де протягом року оформлялись також книжково-ілюстративні виставки. Виставковій роботі в бібліотеці коледжу приділяється велика увага. Кожна виставка – це чітко продуманий захід, вибрана тема, підібрана література, різні вислови, заголовки, ілюстрації.

Ця робота носить інноваційний характер, виставки мали різноманітний жанр:

- виставка – експозиція;
- виставка – настанова;
- виставка одного жанру;
- виставка – персоналія;
- виставка – діалог;
- виставка – реквієм;
- виставка – порада;
- виставка – портрет;
- виставка – екібана;
- виставка - факт;
- виставка – реклама та багато інших.

Книжкові виставки оформляються до знаменних і пам'ятних дат; на допомогу вивчення окремих тем; виставки з краєзнавства, українознавства та інші. До річниць письменників та поетів оформлялись книжкові виставки які розповідали про їх творчість, історію написання творів, життєвий шлях.

У читальному залі демонструвалися книги з історії, політики, відомих українських письменників і діячів, поезія, проза, книги зарубіжних письменників, книги з історії України, мовознавства та літературознавства. Виставки супроводжувалися ілюстраціями, списками літератури та додатковими матеріалами з інтернету і періодичних видань.

Матеріали про виставки і інші малі форми видавничої діяльності бібліотеки збиралися в окремі папки та виставлялися в читальному залі для користувачів.

Пропаганда друкованих видань серед користувачів бібліотеки проводиться шляхом організації і проведення різних видів масових заходів. Всі вони направлені на виховання в молодого покоління почуття патріотизму, національної самосвідомості, відданості у служінні Батьківщині, духовної єдності поколінь, а також прищеплення естетичних смаків, літературної грамотності, знання мови та історії України.

Часто бібліотека сприймається людьми як склад книжок, якесь «мертве місце» і тому було поставлене завдання: об'єднати студентів, які часто відвідують бібліотеку, які люблять книгу та читання, у єдиний творчий колектив,

гурток «Книжкова лікарня». Бібліотечний актив який складається з 12 читачів. До нього входять члени ради бібліотеки, члени гуртка «Книжкової лікарні», члени оргкомітету з проведення акції «Живи, книго!».

Основним завданням в роботі бібліотечного активу є:

- розширити і поглибити знання читачів про книгу і бібліотеку;
- навчити свідомому вибору книги з використанням довідково-бібліографічного апарату бібліотеки;
- навчити самостійно працювати з книгою, довідковими та періодичними виданнями.

Кожного вівторка актив збирається у бібліотеці, де обговорюють плани своєї роботи: робота з боржниками, повідомлення про повернення книг, бесіди, інформування студентів про заходи, які проводить бібліотека. Крім того, одним із завдань активу є ремонт, збереження книг, підшивка газет. Актив допомагає бібліотекарю в наочному, естетичному оформленні бібліотеки. Члени гуртка оформляють написи книжкових виставок, ілюструють масові заходи.

Доля дитини залежить від того, які дорослі її оточують. Якщо ці дорослі зуміють бути добрими і вмілими вихователями, якщо кожен день дитини буде наповнений різноманітним спілкуванням зі старшими, основи особистості дитини будуть надійними.

Для ознайомлення читачів з новинами в бібліотеці випускається один раз на місяць інформаційний бюлетень бібліотеки Маловисторопського коледжу імені П.С. Рибалка СНАУ «БіблІнформ».

З метою підвищення популярності бібліотек і попиту на її ресурси та послуги бібліотека Маловисторопського коледжу імені П.С.Рибалка прийняла участь у конкурсі «Краще портфоліо бібліотеки аграрних коледжів та технікумів» (<https://youtu.be/2UMwix9a88c>) 27 червня 2017 року конкурсною комісією в складі представників НМЦ «Агроосвіта» та незалежного експерта – завідувачки бібліотеки Київського коледжу будівництва, архітектури та дизайну Надоленко О.А., були підведені підсумки конкурсу, де з 48 бібліотек навчальних закладів, бібліотека Маловисторопського коледжу імені П.С.Рибалка зайняла I місце в номінації «Бібліотека коледжу – інформаційний цент навчального закладу».

Для підвищення свого рівня як бібліотекаря, пройшла курси підвищення кваліфікації бібліотекарів в НУБІПі з 15.05 по 20.05.2017 року.